

ÖZGÜR YAZILIM FELSEFESİ

Özgür yazılım felsefesi, üretmeyi ve paylaşmayı temel alan bir bilişim felsefesidir. Felsefenin temelinde bilimsel araştırmalarda izlenen yöntemin topluma kazandırdıkları yatmaktadır.

Bilim adamları yaptıkları tüm araştırmaları detayları ile açıklayan makaleler yazar ve bu makaleleri yayınlamaya kamu ile paylaşır. Bu paylaşımcı bilimsel araştırma modeli hızlı bir toplumsal gelişim sürecine imkan vermektedir; yeni çalışmaların tümü, daha önceki çalışmalarda edinilen bilgi ve deneyimi daha ileri bir noktaya taşımaktadır. Bu biçimde paylaşımcı bir yol izlenmemiş olsaydı bugün medeniyetimizin ulaştığı noktaya varmak için çok daha fazla zamana ihtiyacımız olabilirdi.

Özgür yazılım (*ing. free software*) felsefesi bu paylaşımcı modeli bilgisayar yazılımı üretimine uygulamayı hedefler. Özgür yazılım felsefesinin lideri olan

Richard M. Stallman, tekelleşmeye ve bilimsel gelişmenin hızını kesmeye izin veren yazılım üretim modeline karşı durmak üzere bir çalışma

başlatmış ve bu modelin medeniyetimizin gelişimine vurduğu sekteye dikkat çekmiştir.

Stallman'ın karşı çıktığı modelde, farklı ve özel bir kelime işlemciye ihtiyacınız olduğunda ya baştan kendiniz hazırlamanız ya da mevcut yazılımlardan birisinin üreticisine isteğinizi tarif edip bu değişikliği yaptırmanız gerekir. Büyük ve başarılı bir yazılım üreticisi bu isteğinizi tek bir potansiyel müşteri olduğunuz için kabul etmeyecektir. Bu durumda baştan başlayarak "tekerleği yeniden icat etmek" dışında bir alternatifiniz kalmayacaktır ki bu gerçekten de çok verimsiz bir üretim biçimidir.

Özgür yazılım modeli, yazılımların yalnızca o anda ona "biçim" verenlerin hayal güçleri ve beklentileri ile kısıtlı olması ile sonuçlanan, alabildiğine özgür bir model sunar. Paylaşım esasına dayalı bu modelde, herkes ürettiği yazılımları kaynak kodları (yazılımda değişiklikler yapmak için gereken ilk form) ile birlikte sınırsız bir biçimde paylaşır ve yenilikler bu paylaşım sayesinde bir önceki üreticinin çalışmalarına eklemeler yapılarak kolayca ve kısa sürede gerçekleştirilebilir.

Felsefe çerçevesinde kullanıcılara şu haklar tanınmaktadır: (i) Her türlü amaç için programı çalıştırma özgürlüğü, (ii) Programın nasıl

çalıştığını inceleme ve kendi ihtiyaçları doğrultusunda değiştirme özgürlüğü, (iii) Yeniden dağıtma ve toplum ile paylaşma özgürlüğü, (iv) Programı geliştirme ve gelişmiş hali ile topluma dağıtma özgürlüğü.

Özgür yazılım felsefesi, yazılımın sınırlarının ortadan kaldırılması amacını güder. Yazılımın sınırları kalmadığında yazılım özgürdür ve dileyen bu yazılımı çok kısa bir süre içinde dilediği biçime getirip ihtiyaçlarını daha etkin bir biçimde karşılayabilir. Bu biçimde yazılım üretiminin ve paylaşımının topluma nasıl bir katkı vereceği açıktır; ihtiyaçları daha etkin bir biçimde karşılayan yazılım çözümlerini mümkün olan en kısa sürelerde geliştirmek mümkün olacaktır. Üretici bağımlılıkları ve yazılım tekelliliği önlenecek, yeni iş modelleri çerçevesinde yazılımdan gelir elde etmek yine de mümkün olacaktır.

LINUX KULLANICILARI DERNEĞİ

Linux Kullanıcıları Derneği (LKD), 1995 yılında Birinci Türkiye'de İnternet Konferansı'nda ilk defa bir araya gelen özgür yazılım felsefesini özümsemiş bilişim profesyonellerinin attığı temeller üzerine kurulmuştur. 1995'ten 2000 yılı ortasına kadar *Türkiye Linux Kullanıcıları Grubu* adı ile bir birlik oluşturan Türk özgür yazılım gönüllüleri, çeşitli etkinlikler ile felsefeyi ve bu felsefenin ürünü olan yazılımları tanıtmayı, kullandırmayı ve bu modelde yazılım geliştirilmesini teşvik etmeye çalışmaktadır.

2000 Mayıs ayında başlatılan girişimler ile bir dernek statüsüne kavuşan Türk özgür yazılımcıları, Linux Kullanıcıları Derneği adı ile ilk genel kurullarını Kasım 2001'de gerçekleştirmiştir.

Derneğin 1995 yılından bu yana işlettiği ve <http://www.linux.org.tr> adresinden erişilebilen web

sitesi Türk özgür yazılımcıları için bir buluşma noktası teşkil etmektedir. Aylık 27000 dolayında ziyaretçiye hizmet veren web sitesi üyelerin destekleri ile güncellenmektedir. Yine dernek tarafından işletilen 160GB kapasiteli ftp sitesi, Türkiye'de Linux dağıtımları için ana dağıtım noktası teşkil etmekte ve bir çok yazılımın resmi Türkiye yansıması olarak faaliyet göstermektedir. Yardımlaşma ve ortak çalışma platformu olarak işletilen çeşitli tartışma listeleri üzerinden aylık 1,000,000 dolayında e-posta mesajı dağıtılmakta, isteyerek abone olan kimselere ulaştırılmaktadır.

Türk özgür yazılımcıları, 1995'ten itibaren bir çok sektörel etkinlikte yer almış, çeşitli eğitim seminerleri ve paneller ile başta İnternet Konferansı ve Akademik Bilişim Konferansları olmak üzere bu etkinliklere aktif katılım sağlamıştır. Bu anlamda gerçekleştirilen aktif katılım ile dernek, savunucusu olduğu felsefeyi ve bu felsefenin başarılı örneklerini tanıtmayı ve kullandırmayı amaçlamaktadır.

Yerelleştirme, yeni yazılımların geliştirilmesi, Türkçe belgelemenin sağlanması, düzenli eğitim seminerlerinin ve kısa kursların gerçekleştirilmesi konularında yapılan çalışmalar LKD tarafından

koordine edilmekte, bu alanlarda gerçekleştirilen çalışmaların etkinliğinin artırılması için çaba sarfedilmektedir.

LKD üyeliği, özgür yazılım felsefesine duyulan sempatiyi ya da bağlılığı ifade eder. Bu anlamda, felsefeyi benimseyen herkesi LKD üyesi olmaya, dernek çatısı altında yeni projelerin üretilmesi, gerçekleştirilmesi ve özgür yazılım kullanımının teşvik edilmesi konularında katkı vermeye davet ediyoruz.

